

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

II. volebné obdobie

Číslo: 981/2002

1556

N á v r h

skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky

n a v y d a n i e

zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií funkcionárov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Predkladajú:

Ladislav	O r o s z
Peter	K r e s á k
Stanislav	B a r t o š
Miklós	F e h é r
Ján	C u p e r

v. r.
v. r.
v. r.
v. r.
v. r.

Návrh na uznesenie:

Národná rada Slovenskej republiky
s c h v a ľ u j e
návrh skupiny poslancov Národnej rady
Slovenskej republiky na vydanie zákona
o ochrane verejného záujmu pri výkone
funkcií funkcionárov územnej samosprávy
a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Bratislava apríl 2002

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

II. volebné obdobie

Zákon

z 2001

o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií funkcionárov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

Čl. I

PRVÁ ČASŤ ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

§ 1

Predmet zákona

Tento zákon upravuje podrobnosti o kontrole dodržiavania obmedzení a povinností funkcionárov územnej samosprávy ustanovených osobitným zákonom¹⁾ a o zodpovednosti za ich porušenie v súvislosti s ochranou verejného záujmu.

§ 2

Základné pojmy

Na účely tohto zákona sa rozumie

a) funkcionárom územnej samosprávy starosta obce, poslanec obecného zastupiteľstva, hlavný kontrolór obce, štatutárny zástupca právnickej osoby založenej alebo zriadenej obcou vykonávajúcej podnikateľskú činnosť, zástupca obce v orgánoch právnických osôb s majetkovou účasťou obce vykonávajúcich podnikateľskú činnosť, predseda samosprávneho kraja, poslanci zastupiteľstva samosprávneho kraja, hlavný kontrolór samosprávneho kraja, štatutárny zástupca právnickej osoby založenej alebo zriadenej samosprávnym krajom vykonávajúcej podnikateľskú činnosť a zástupca samosprávneho kraja v orgánoch právnických osôb s majetkovou účasťou samosprávneho kraja vykonávajúcich podnikateľskú činnosť (ďalej len „funkcionár“),

b) verejnou funkciou funkcia vykonávaná funkcionárom územnej samosprávy,

c) darom dar alebo iné bezodplatné plnenie poskytnuté funkcionárovi územnej samosprávy počas výkonu funkcie, ktorého hodnota v každom jednotlivom prípade alebo v

¹⁾ Ústavný zákon č./2002 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných činiteľov.

priebehu kalendárneho mesiaca presahuje výšku minimálnej mzdy ustanovenej osobitným predpisom²⁾.

DRUHÁ ČASŤ

OZNÁMENIE FUNKCIÍ, ZAMESTNANÍ, ČINNOSTÍ A MAJETKOVÝCH POMEROV A ICH KONTROLA

§ 3

(1) Funkcionár je povinný pri výkone svojej verejnej funkcie dodržiavať povinnosti a obmedzenia ustanovené osobitným zákonom¹⁾. Za účelom kontroly dodržiavania týchto povinností a obmedzení je povinný do 30 dní odo dňa, keď sa ujal verejnej funkcie, a počas jej výkonu vždy k 31. marcu kalendárneho roka podať písomné oznámenie, v ktorom uvedie

- a) svoje meno, priezvisko, prípadne akademický titul,
- b) či spĺňa podmienky nezlučiteľnosti výkonu verejnej funkcie s inými funkciami, zamestnaniami a činnosťami podľa osobitného zákona³⁾,
- c) aké zamestnanie vykonáva v pracovnom pomere, v obdobnom pracovnom vzťahu alebo v štátnozamestnaneckom pomere a akú podnikateľskú činnosť vykonáva popri výkone verejnej funkcie,
- d) aké má iné funkcie v štátnych orgánoch a orgánoch územnej samosprávy, v orgánoch právnických osôb vykonávajúcich podnikateľskú činnosť, v orgánoch iných právnických osôb, a z ktorých uvádzaných funkcií mu plynú funkčné alebo iné požitky alebo iný príjem,
- e) svoje príjmy dosiahnuté v uplynulom kalendárnom roku z výkonu verejnej funkcie a z iných funkcií, zamestnaní a činností, v ktorých vykonávaní pokračuje aj po ujatí sa výkonu verejnej funkcie,
- f) svoje majetkové pomery a majetkové pomery manžela a ďalších osôb žijúcich s ním v domácnosti⁴⁾ spôsobom podľa § 4,
- g) dary, ktoré mu boli počas uplynulého kalendárneho roka poskytnuté nad rámec uvedený v § 2 písm. c), ak nejde o dar od blízkej osoby⁵⁾; súčasne uvedie údaje o darcoch.

(2) Súčasťou písomného oznámenia podľa odseku 1 sú aj

- a) údaje o tom, kedy a ako sa vykonávanie funkcií, zamestnaní a činností, ktoré sú podľa osobitného zákona označené ako nezlučiteľné s výkonom verejnej funkcie³⁾, skončilo alebo skončí, ak ide o funkcionára, ktorý podáva písomné oznámenie prvý raz po ustanovení do verejnej funkcie,
- b) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu fyzickej osoby alebo názov a sídlo právnickej osoby, s ktorou je funkcionár v pracovnom pomere alebo obdobnom pracovnom vzťahu popri výkone svojej verejnej funkcie.

(3) Písomné oznámenie podľa odseku 1 podáva

- a) starosta obce a poslanec obecného zastupiteľstva hlavnému kontrolórovi obce,
- b) štatutárny zástupca právnickej osoby založenej alebo zriadenej obcou vykonávajúcej podnikateľskú činnosť a zástupca obce v orgánoch právnických osôb s

²⁾ Zákon č. 90/1996 Z. z. o minimálnej mzde v znení neskorších predpisov.

³⁾ Čl. 5 ústavného zákona č. .../2002 Z. z.

⁴⁾ § 115 Občianskeho zákonníka.

⁵⁾ § 116 Občianskeho zákonníka.

majetkovou činnosťou obce vykonávajúcich podnikateľskú činnosť obecnému zastupiteľstvu; obecné zastupiteľstvo postúpi písomné oznámenie hlavnému kontrolórovi obce,

c) predseda samosprávneho kraja a poslanec zastupiteľstva samosprávneho kraja hlavnému kontrolórovi samosprávneho kraja,

d) štatutárny zástupca právnickej osoby založenej alebo zriadenej samosprávnym krajom vykonávajúcej podnikateľskú činnosť a zástupca samosprávneho kraja v orgánoch právnických osôb s majetkovou účasťou samosprávneho kraja vykonávajúcich podnikateľskú činnosť zastupiteľstvu samosprávneho kraja; zastupiteľstvo samosprávneho kraja postúpi písomné oznámenie hlavnému kontrolórovi samosprávneho kraja,

e) hlavný kontrolór obce starostovi obce,

f) hlavný kontrolór samosprávneho kraja predsedovi samosprávneho kraja.

(4) Vzor tlačiva, na ktorom sa podávajú písomné oznámenia podľa odseku 1 ustanoví Národná rada Slovenskej republiky uznesením.

§ 4

Majetkové priznanie

(1) Funkcionár oznamuje majetkové pomery v majetkovom priznaní.

(2) Majetkové priznanie musí obsahovať údaje o

a) nehnuteľnom majetku, vrátane údajov o právnom dôvode a dátume nadobudnutia tohto majetku a ceny jeho obstarania, pri bezodplatnom nadobudnutí ceny podľa osobitného predpisu⁶⁾,

b) hnutelnej veci, ktorej hodnota presahuje 200 000 Sk, vrátane údajov o právnom dôvode a dátume nadobudnutia tejto veci, ceny obstarania, a pri bezodplatnom nadobudnutí ceny obvyklej,

c) majetkovom práve a inej majetkovej hodnote, ktorých hodnota presahuje 200 000 Sk, vrátane údajov o právnom dôvode tohto majetkového práva alebo inej majetkovej hodnoty, pri odplatnom prevode ceny obstarania, pri bezodplatnom nadobudnutí ceny obvyklej,

d) pôžičke a úvere, ktorých nesplatená (zostatková) hodnota presahuje 200 000 Sk, vrátane údajov o jej poskytovateľovi, dátume ich nadobudnutia a spôsobe splácania,

e) prevode svojho nehnuteľného majetku, hnutelnej veci, ktorej hodnota presahuje 500 000 Sk, majetkového práva alebo inej majetkovej hodnoty, ktorých hodnota presahuje 500 000 Sk, na iné osoby.

(3) Funkcionár oznamuje v majetkovom priznaní aj majetkové pomery svojho manžela a ďalších osôb žijúcich s ním v domácnosti⁴⁾, v rozsahu podľa odseku 2. Ak manželia uzavreli dohodu o zúžení alebo rozšírení zákonom určeného rozsahu bezpodielového spoluvlastníctva alebo o správe spoločného majetku⁷⁾ oznamuje funkcionár majetkové pomery svojho manžela v majetkovom priznaní oddelene od svojich majetkových pomerov. Rovnako oddelene od svojich majetkových pomerov deklaruje funkcionár majetkové pomery ďalších osôb žijúcich s ním v domácnosti, okrem nezaopatrených detí.⁸⁾

⁶⁾ Vyhláška Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 465/1991 Zb. o cenách stavieb, pozemkov, trvalých porastov, úhradách za zriadenie práva osobného užívania pozemkov a náhradách za dočasné užívanie pozemkov v znení neskorších predpisov.

⁷⁾ § 143a Občianskeho zákonníka.

⁸⁾ § 4 zákona č. 193/1994 Z. z. o prídavkoch na deti a o príplatku k prídavkom na deti v znení neskorších predpisov.

(4) Súčasťou majetkového priznania je aj čestné vyhlásenie funkcionára, že nemá vedomosť o takých príjmoch osôb žijúcich s ním v domácnosti, ktoré možno považovať za nezdanené príjmy alebo za príjmy z nestatočných zdrojov.

§ 5

(1) Hlavný kontrolór obce prekontroluje úplnosť písomných oznámení podľa § 3 ods. 1 a 2 a predloží ich komisii obce pre ochranu verejných záujmov (ďalej len „komisia obce“)⁹⁾. Ak funkcionár nepredloží v lehote podľa § 3 ods. 1 písomné oznámenie alebo ak v ňom chýbajú niektoré údaje, vyzve ho hlavný kontrolór obce na dodatočné predloženie písomného oznámenia alebo doplnenie chýbajúcich údajov, v lehote najneskôr do 15 dní od doručenia výzvy; rovnako postupuje starosta obce, ak ide o písomné oznámenie hlavného kontrolóra obce.

(2) Hlavný kontrolór samosprávneho kraja prekontroluje úplnosť písomných oznámení podľa § 3 ods. 1 a 2 a predloží ich komisii samosprávneho kraja pre ochranu verejných záujmov (ďalej len „komisia samosprávneho kraja“)¹⁰⁾. Ak funkcionár nepredloží v lehote podľa § 3 ods. 1 písomné oznámenie alebo v ňom chýbajú niektoré údaje, vyzve ho hlavný kontrolór samosprávneho kraja na dodatočné predloženie písomného oznámenia alebo doplnenie chýbajúcich údajov, v lehote najneskôr do 15 dní od doručenia výzvy; rovnako postupuje predseda samosprávneho kraja, ak ide o písomné oznámenie hlavného kontrolóra samosprávneho kraja.

(3) Ak má komisia obce pochybnosti o úplnosti alebo správnosti údajov uvedených v písomnom oznámení, môže vyzvať funkcionára, aby doplnil alebo spresnil údaje, ktoré vyvolali pochybnosti a to najneskôr do 15 dní od doručenia výzvy a zároveň môže poveriť hlavného kontrolóra obce, a ak ide o písomné oznámenie hlavného kontrolóra obce starostu obce, aby preskúmal tieto údaje za súčinnosti príslušných daňových orgánov a iných orgánov verejnej správy; príslušné daňové orgány a iné orgány verejnej správy sú povinné poskytnúť potrebné informácie a vysvetlenia a na žiadosť aj overiť, či údaje uvedené v písomných oznámeniach zodpovedajú údajom v ich dokumentácii.

(4) Ak má komisia samosprávneho kraja pochybnosti o úplnosti alebo správnosti údajov uvedených v písomnom oznámení, môže vyzvať funkcionára, aby doplnil alebo spresnil údaje, ktoré vyvolali pochybnosti a to najneskôr do 15 dní od doručenia výzvy a zároveň môže poveriť hlavného kontrolóra samosprávneho kraja, a ak ide o písomné oznámenie hlavného kontrolóra samosprávneho kraja svojho predsedu, aby preskúmal tieto údaje za súčinnosti príslušných daňových orgánov a iných orgánov verejnej správy; príslušné daňové orgány a iné orgány verejnej správy sú povinné poskytnúť potrebné informácie a vysvetlenia a na žiadosť aj overiť, či údaje uvedené v písomných oznámeniach zodpovedajú údajom v ich dokumentácii.

(5) Komisia obce a komisia samosprávneho kraja spracuje najneskôr do 30. júna správu o zisteniach podľa odsekov 1 až 3, v ktorej uvedie najmä

⁹⁾ § 15 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

¹⁰⁾ § 20 zákona č. 302./2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch).

- a) zoznam funkcionárov, ktorí predložili písomné oznámenie podľa § 3 ods. 1 a 2,
- b) zoznam funkcionárov, ktorí predložili písomné oznámenie v dodatočnej lehote podľa odseku 1 alebo 2,
- c) zoznam funkcionárov, ktorí nepredložili písomné oznámenie ani v dodatočnej lehote,
- d) zoznam funkcionárov, pri ktorých komisia obce alebo komisia samosprávneho kraja uplatnila postup podľa odseku 3 alebo 4, vrátane výsledku svojich zistení,
- e) prílohu, ktorej obsah tvoria písomné oznámenia funkcionárov.

(6) Informácie zo správ podľa odseku 5 sú prístupné na žiadosť podľa osobitného zákona¹¹⁾. Nesprístupňujú sa údaje, ktoré by umožnili identifikáciu nehnuteľného majetku, hnutel'ných vecí, majetkových práv a iných majetkových hodnôt podľa § 4 ods. 2. Informácie podľa odseku 5 písm. c) a d) sa zverejňujú spôsobom v mieste obvyklým.

TRETIA ČASŤ OZNÁMENIE O ROZPORE ZÁUJMOV

§ 6

Funkcionár je povinný počas schôdze obecného zastupiteľstva alebo zastupiteľstva samosprávneho kraja, na ktorej vystúpi v rozprave alebo predloží návrh, pred schválením uznesenia alebo rozhodnutím vo veci oznámiť, že má na veci, o ktorej sa rozhoduje, osobný záujem¹²⁾. Ak funkcionár nevystúpi v rozprave, oznámenie urobí na výzvu predsedajúceho najneskôr pred začatím hlasovania. Podrobnosti upraví rokovací poriadok obecného zastupiteľstva a rokovací poriadok zastupiteľstva samosprávneho kraja.

ŠTVRTÁ ČASŤ KONANIE VO VECIACH OCHRANY VEREJNÉHO ZÁUJMU PRI VÝKONE FUNKCIÍ FUNKCIONÁROV ÚZEMNEJ SAMOSPRÁVY

§ 7

(1) Komisia obce alebo komisia samosprávneho kraja začne konanie vo veci ochrany verejného záujmu pri výkone funkcií funkcionárov (ďalej len „konanie“) z vlastného podnetu alebo na návrh hlavného kontrolóra obce, a ak ide o konanie proti hlavnému kontrolórovi obce na návrh starostu obce, alebo na návrh hlavného kontrolóra samosprávneho kraja, a ak ide o hlavného kontrolóra samosprávneho kraja na návrh predsedu samosprávneho kraja (ďalej len „návrh“), ak

- a) preskúmanie podľa § 5 ods. 3 alebo 4 nevyvrátilo pochybnosti o úplnosti a správnosti údajov uvedených v písomnom oznámení,
- b) sú pochybnosti o tom, či majetok uvedený v majetkovom priznaní bol nadobudnutý z príjmov uvedených podľa § 3 ods. 1 písm. d) v uplynulom období počas výkonu verejnej funkcie,

¹¹⁾ Zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií).

¹²⁾ Čl. 3 písm. d) ústavného zákona č. .../2002 Z. z.

- c) zistenia nasvedčujú, že dotknutý funkcionár porušil niektorú z povinností alebo obmedzení uvedenú v osobitnom zákone¹³⁾,
- d) zistenia nasvedčujú tomu, že dotknutý funkcionár vykonáva popri verejnej funkcii aj inú funkciu, zamestnanie alebo činnosť, ktoré sú označené v osobitnom zákone ako nezlučiteľné s verejnou funkciou³⁾.

(2) Návrh na začatie konania musí obsahovať označenie funkcionára, proti ktorému smeruje, označenie niektorého z dôvodov uvedených v odseku 1 a označenie dôkazov, zistení alebo iných informácií, z ktorých vychádza.

§ 8

Komisia obce alebo komisia samosprávneho kraja umožní funkcionárovi, proti ktorému sa vedie konanie, aby sa vyjadril ku všetkým skutočnostiam uvedeným v návrhu. Komisia obce alebo komisia samosprávneho kraja si môže vyžiadať stanovisko príslušných štátnych orgánov, právnických osôb a fyzických osôb; tieto sú povinné žiadosti vyhovieť. Komisia obce alebo komisia samosprávneho kraja môže vykonať aj ďalšie dokazovanie, ak je to potrebné.

§ 9

(1) Komisia obce alebo komisia samosprávneho kraja vypracuje o výsledku prerokovania návrhu písomnú správu pre obecné zastupiteľstvo alebo zastupiteľstvo samosprávneho kraja obsahujúcu stanovisko komisie obce alebo komisie samosprávneho kraja. Písomnú správu schvaľuje komisia obce alebo komisia samosprávneho kraja uznesením. Na schválenie uznesenia je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých členov komisie obce alebo komisie samosprávneho kraja. Ak komisia obce alebo komisia samosprávneho kraja neprijme uznesenie, môže najmenej jedna tretina členov komisie obce alebo jedna tretina členov komisie samosprávneho kraja požiadať, aby bola písomná správa prerokovaná na schôdzi obecného zastupiteľstva alebo na schôdzi zastupiteľstva samosprávneho kraja; inak komisia obce alebo komisia samosprávneho kraja konanie zastaví.

(2) Súčasťou stanoviska komisie obce alebo komisie samosprávneho kraja je aj návrh na rozhodnutie vo veci ochrany verejného záujmu pri výkone funkcií funkcionárov (ďalej len „rozhodnutie“), v ktorom sa uvedie

- a) v čom svojím konaním alebo opomenutím funkcionár porušil povinnosti alebo obmedzenia ustanovené osobitným zákonom¹⁾ alebo týmto zákonom,
- b) ak ide o konanie začaté z dôvodu uvedeného v § 7 ods. 1 písm. d), aj povinnosť zanechať funkciu, zamestnanie alebo činnosť, ktorá sa označila ako rozporná s výkonom verejnej funkcie.

(3) Súčasťou stanoviska komisie obce alebo komisie samosprávneho kraja môže byť aj návrh

- a) na odvolanie z verejnej funkcie, ak konanie smeruje proti hlavnému kontrolórovi obce, štatutárnemu zástupcovi právnickej osoby založenej alebo zriadenej obcou vykonávajúcej podnikateľskú činnosť alebo zástupcovi obce v orgánoch právnických osôb s majetkovou účasťou obce vykonávajúcich podnikateľskú činnosť, alebo hlavnému

¹³⁾ Čl. 4 a 6 ústavného zákona č. .../2002 Z. z.

kontrolórovi samosprávneho kraja, štatutárnemu zástupcovi právnickej osoby založenej alebo zriadenej samosprávnym krajom vykonávajúcej podnikateľskú činnosť alebo zástupcovi samosprávneho kraja v orgánoch právnických osôb s majetkovou účasťou samosprávneho kraja vykonávajúcich podnikateľskú činnosť,

b) na odstúpenie veci príslušnému daňovému orgánu na ďalšie konanie podľa osobitného zákona¹⁴⁾, ak konanie začalo z dôvodu uvedeného v § 7 ods. 1 písm. b),

c) na odstúpenie veci orgánu činnému v trestnom konaní.

§ 10

Obecné zastupiteľstvo alebo zastupiteľstvo samosprávneho kraja návrh komisie obce alebo komisie samosprávneho kraja na rozhodnutie prerokuje a rozhodne o ňom hlasovaním. O návrhu podľa § 9 ods. 3 písm. a) hlasuje oddelene. Návrh je schválený, ak vysloví s ním súhlas nadpolovičná väčšina všetkých poslancov obecného zastupiteľstva alebo zastupiteľstva samosprávneho kraja. Rozhodnutie obecného zastupiteľstva alebo zastupiteľstva samosprávneho kraja je konečné.

§ 11

Právoplatnosť a vykonateľnosť rozhodnutia

(1) Rozhodnutie je právoplatné dňom jeho doručenia dotknutému funkcionárovi. Ak sa rozhodnutím rozhodlo aj o odstúpení veci príslušnému daňovému orgánu, doručí sa rozhodnutie aj tomuto orgánu. Ak sa rozhodnutím rozhodlo aj o odstúpení veci orgánu činnému v trestnom konaní, doručí sa rozhodnutie príslušnému orgánu prokuratúry; odstúpenie má účinky oznámenia podľa osobitného zákona¹⁵⁾.

(2) Ak je súčasťou rozhodnutia aj povinnosť zanechať funkciu, zamestnanie alebo činnosť, ktoré boli označené ako rozporné s verejnou funkciou, je dotknutý funkcionár povinný túto funkciu, zamestnanie alebo činnosť zanechať alebo urobiť právne relevantný úkon na ich zanechanie a oznámiť to komisii obce alebo komisii samosprávneho kraja najneskôr do 30 dní od doručenia rozhodnutia.

(3) Ak dotknutý funkcionár povinnosť uvedenú v odseku 2 v ustanovenej lehote nesplní, má sa za to, že dňom uplynutia tejto lehoty sa vzdal verejnej funkcie.

(4) Ak komisia obce alebo komisia samosprávneho kraja po oznámení dotknutého funkcionára podaného podľa odseku 2 zistí, že tento vo výkone funkcie, zamestnania alebo činnosti, ktoré boli označené ako rozporné, pokračuje, oznámi to bezodkladne obecnému zastupiteľstvu alebo zastupiteľstvu samosprávneho kraja; toto oznámenie sa zverejní spôsobom v mieste obvyklým.

(5) Ak sa zistenie podľa odseku 4 dotýka poslanca obecného zastupiteľstva alebo starostu obce ich funkcia zaniká po uplynutí 30 dní od zverejnenia oznámenia podľa odseku 4.

¹⁴⁾ § 40 zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov.

¹⁵⁾ § 158 Trestného poriadku.

(6) Ak sa zistenie podľa odseku 4 dotýka poslanca zastupiteľstva samosprávneho kraja alebo predsedu samosprávneho kraja, pozastaví sa im vyplácanie platu, ktorý im patrí podľa osobitného zákona¹⁶⁾ odo dňa zistenia komisie samosprávneho kraja až do dňa splnenia povinnosti podľa odseku 2.

(7) Ak sa zistenie podľa odseku 4 dotýka hlavného kontrolóra obce, štatutárneho zástupcu právnickej osoby založenej alebo zriadenej obcou vykonávajúcej podnikateľskú činnosť, alebo zástupcu obce v orgánoch právnických osôb vykonávajúcich podnikateľskú činnosť s majetkovou účasťou obce, alebo hlavného kontrolóra samosprávneho kraja, štatutárneho zástupcu právnickej osoby založenej alebo zriadenej samosprávnym krajom vykonávajúcej podnikateľskú činnosť alebo zástupcu samosprávneho kraja v orgánoch právnických osôb s majetkovou účasťou samosprávneho kraja vykonávajúcich podnikateľskú činnosť odvolá ho obecné zastupiteľstvo alebo zastupiteľstvo samosprávneho kraja bezodkladne z funkcie.

PIATA ČASŤ PRECHODNÉ USTANOVENIE

§ 12

Funkcionári podajú písomné oznámenia podľa § 3 ods. 1 a 2 prvý raz za kalendárny rok 2003.

Čl. II

Zákon Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 96/1991 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 130/1991 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 421/1991 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 500/1991 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 564/1991 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 11/1992 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 295/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 43/1993 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 252/1994 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 287/1994 Z. z., zákona č. 229/1997 Z. z., zákona č. 225/1998 Z. z., zákona č. 233/1998 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 185/1999 Z. z., zákona č. 389/1999 Z. z., zákona č. 6/2001 Z. z., zákona č. 453/2001 Z. z. a zákona č. 205/2002 Z. z. sa mení a dopĺňa takto:

1. V poznámke pod čiarou k odkazu 10b sa na konci pripájajú slová „Čl. 5 ústavného zákona č..../2002 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných činiteľov.“.

2. V § 15 odsek 1 znie:

„(1) Obecné zastupiteľstvo zriaďuje komisiu pre ochranu verejných záujmov; môže zriaďovať aj ďalšie komisie ako svoje stále alebo dočasné poradné, iniciatívne a kontrolné orgány.“.

¹⁶⁾ § 12 ods. 6 zákona č. 302/2001 Z. z. a § 16 ods. 10 zákona č. 302/2001 Z. z.

Čl. III

Zákon č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) v znení zákona č. 445/2001 Z. z. sa mení a dopĺňa takto:

1. V poznámke pod čiarou k odkazu 17 sa na konci pripájajú slová „Čl. 5 ústavného zákona č. .../2002 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných činiteľov.“.
2. V § 20 ods. 1 prvá veta znie:
„Zastupiteľstvo zriaďuje mandátovú komisiu, finančnú komisiu a komisiu pre ochranu verejných záujmov; môže zriaďovať aj ďalšie komisie ako svoje stále alebo dočasné poradné, iniciatívne a kontrolné orgány.“.

Čl. IV

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. marca 2003.

Dôvodová správa

Všeobecná časť

Návrh tohto zákona sa predkladá do legislatívneho procesu v priamej súvislosti s návrhom ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných činiteľov. Ich spoločným cieľom je ustanoviť pre volených funkcionárov územnej samosprávy a iné kategórie verejných činiteľov osobitné povinnosti a obmedzenia, vrátane zákazu výkonu niektorých funkcií, zamestnaní a činností paralelne s výkonom príslušnej verejnej funkcie. Tieto povinnosti a obmedzenia by mali zabrániť alebo aspoň výrazne obmedziť vznik situácií, pri ktorých sa príslušný verejný činiteľ dostane do tzv. konfliktu záujmov, t.j. keď môže sebe alebo jemu blízkym osobám svojím rozhodovaním alebo inými aktivitami súvisiacimi s výkonom verejnej funkcie zabezpečiť osobný prospech na úkor verejného záujmu. Súčasťou navrhovanej úpravy bude aj systém kontroly dodržiavania týchto obmedzení a povinností a spôsob uplatnenia zodpovednosti za ich porušovanie.

Doposiaľ platný ústavný zákon č. 119/1995 Z. z. o zamedzení rozporu záujmov pri výkone funkcií niektorých ústavných činiteľov a vyšších štátnych funkcionárov sa nevzťahoval na funkcionárov územnej samosprávy. Niektoré čiastkové otázky súvisiace s predchádzaním vzniku tzv. konfliktu záujmov pri výkone funkcií funkcionárov územnej samosprávy sú upravené v zákone č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a zákone č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch). Táto úprava je ale len fragmentárna a izolovaná od analogickej úpravy dotýkajúcej sa iných kategórií verejných činiteľov (napr. sudcov, prokurátorov, pracovníkov štátnej služby), upravenej v osobitných zákonoch.

Zahrnutie kategórie funkcionárov územnej samosprávy (starostov obcí, poslancov obecných zastupiteľstiev, hlavných kontrolórov obcí, predsedov samosprávnych krajov, poslancov zastupiteľstiev samosprávnych krajov, hlavných kontrolórov samosprávnych krajov, štatutárnych zástupcov právnických osoby založených alebo zriadených obcou alebo samosprávnym krajom vykonávajúcich podnikateľskú činnosť, a zástupcov obcí resp. samosprávnych krajov v orgánoch právnických osôb vykonávajúcich podnikateľskú činnosť s majetkovou účasťou obce alebo samosprávneho kraja) do komplexnej úpravy tzv. konfliktu záujmov je spoločensky žiaduce aj vzhľadom na pomerne rozsiahly prenos pôsobnosti štátu na územné celky (územnú samosprávu) v súvislosti s prebiehajúcou reformou verejnej správy. Vzhľadom nato, že funkcionári územnej samosprávy rozhodujú resp. budú rozhodovať o významných otázkach verejného záujmu (záujmoch územných celkov a ich obyvateľov) a využívaní verejných finančných prostriedkov a verejného majetku, neexistuje relevantný dôvod nato, aby sa na nich nevzťahovali obdobné povinnosti a obmedzenia ako na ústavných činiteľov a štátnych funkcionárov. Kontrola dodržiavania týchto povinností a obmedzení a uplatnenie zodpovednosti za ich porušovanie, by malo byť pritom v zmysle návrhu v rukách orgánov územnej samosprávy a pod verejnou kontrolou obyvateľov príslušného územného celku, t. j. principiálne bez priameho zasahovania štátu.

V záujme systémového prístupu k právnej úprave tzv. konfliktu záujmov bol do legislatívneho procesu predložený návrh ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných činiteľov, v ktorom dominuje hmotno-právna úprava povinností a obmedzení záväzná pre všetky kategórie verejných činiteľov. Zároveň sú v ňom obsiahnuté niektoré procesno-právne normy všeobecného charakteru, ktoré je možné aplikovať pri kontrole dodržiavania povinností a obmedzení a uplatnení zodpovednosti na všetky kategórie verejných činiteľov zaradených do okruhu osobnej pôsobnosti tohto ústavného zákona.

Podrobnejšia úprava najmä procesných ustanovení je potom premietnutá do vykonávacích predpisov na úrovni bežných zákonov.

Z uvedeného vyplýva, že predkladaný návrh zákona má charakter vykonávacieho predpisu, ktorého hlavným cieľom je upraviť podrobnosti o kontrole dodržiavania povinností a obmedzení funkcionárov územnej samosprávy ustanovených spomínaným návrhom ústavného zákona a uplatnení zodpovednosti za ich porušovanie.

Predkladaný návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ako aj platnými medzinárodnými záväzkami Slovenskej republiky. Aplikácia tohto zákona v praxi si nevyžiada zvýšené nároky na štátny rozpočet ani požiadavky na nové pracovné sily. Určité náklady súvisiace s organizačným, personálnym a administratívnym zabezpečením úloh vyplývajúcich z aplikácie tohto zákona v praxi je potrebné očakávať vo vzťahu k rozpočtom obcí a samosprávnych krajov. Tieto náklady by ale mali byť kompenzované pozitívnym dopadom zákona na ochranu verejného záujmu pri výkone funkcií funkcionárov územnej samosprávy.

Osobitná časť

K čl. I

K § 1

V úvodnom ustanovení sa v súlade so štandardnou legislatívnou praxou vymedzuje predmet navrhovaného zákona, ktorý predstavuje úprava podrobností o kontrole dodržiavania povinností a obmedzení funkcionárov územnej samosprávy upravených v navrhovanom ústavnom zákone o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných činiteľov a uplatnení zodpovednosti za ich porušenie.

K § 2

Vymedzujú sa základne pojmy aplikované v tomto návrhu zákona: pojem verejná funkcia, pojem funkcionár územnej samosprávy (vymedzením tohto pojmu sa zároveň ustanovuje osobná pôsobnosť predloženého návrhu zákona) a pojem dar.

K § 3

Ústavný zákon o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných činiteľov by mal ustanoviť pre všetky kategórie verejných činiteľov (vrátane funkcionárov územnej samosprávy) povinnosť pravidelne predkladať písomné oznámenia, ktorých súčasťou by okrem iného mali byť informácie o dodržiavaní povinností a obmedzení verejných činiteľov obsiahnutých v tomto ústavnom zákone, informácie o iných zárobkových aktivitách verejných činiteľov a ich majetkových pomeroch a majetkových pomeroch ich manžela a ďalších osôb žijúcich s nimi v spoločnej domácnosti. Účelom tejto povinnosti je vytvoriť podmienky na kontrolu dodržiavania týchto povinností a obmedzení.

V predkladanom návrhu zákona sa táto povinnosť konkretizuje tým, že sa ustanovujú lehoty na predkladanie spomínaných písomných oznámení, ich obsahové náležitosti a orgány, ktorým sa budú predkladať.

K § 4

Súčasťou písomného oznámenia podľa § 3 má byť aj oznámenie majetkových pomerov funkcionára územnej samosprávy, jeho manžela a iných osôb žijúcich s ním v domácnosti. Majetkové pomery sa budú deklarovat' v majetkovom priznaní. Zároveň sa ustanovujú obsahové náležitosti tohto majetkového priznania.

K § 5

V tomto ustanovení sa ustanovuje postup pri kontrole a overovaní údajov obsiahnutých v písomných oznámeniach funkcionárov územnej samosprávy podľa § 3.

V prvej fáze (odsek 1 a 2) budú oznámenia kontrolovať orgány, ktorým sa písomné oznámenia odovzdávajú (§ 3 ods. 3) po formálnej stránke, t. j. budú zisťovať či boli

odovzdané včas a či ich odovzdali všetky povinné osoby. Zároveň budú zisťovať, či obsahujú všetky zákonom požadované údaje.

Následne (odsek 3 a 4) sa písomné oznámenia odovzdajú komisii obce alebo samosprávneho kraja pre ochranu verejného záujmu, ktoré budú oprávnené skúmať písomné oznámenia po obsahovej stránke. Za tým účelom sa im zveruje oprávnenie požadovať od príslušného funkcionára územnej samosprávy doplnenie a spresnenie údajov, ktoré vyvolávajú pochybnosti a tiež oprávnenie poveriť hlavného kontrolóra obce alebo samosprávneho kraja, príp. svojho predsedu, ak ide o pochybnosti o úplnosti alebo pravdivosti písomného oznámenia hlavného kontrolóra obce alebo samosprávneho kraja, o preskúmanie údajov z písomného oznámenia aj v súčinnosti s príslušnými daňovými orgánmi a inými orgánmi verejnej správy, ktoré budú povinné takúto súčinnosť poskytnúť, vrátane poskytnutia údajov z vlastnej dokumentácie..

Príslušné komisie obce resp. samosprávneho kraja spracujú o svojich zisteniach pri kontrole a overovaní písomných oznámení správy, ktorých obsahové náležitosti sú uvedené v odseku 5.

V záujme zabezpečenia verejnej kontroly sa ustanovuje možnosť sprístupňovať informácie z predmetných správ podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám (odsek 6).

K § 6

Osobitné povinnosti a obmedzenia ustanovené pre funkcionárov územnej samosprávy ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných činiteľov a ďalšími zákonmi, vrátane zákazu výkonu niektorých funkcií, zamestnaní alebo činností paralelne s výkonom ich verejnej funkcie, pravdepodobne výrazne obmedzia vznik situácií, pri ktorých budú môcť títo privodiť svojim rozhodnutím sebe alebo svojim blízkym osobný prospech, t. j. keď budú rozhodovať v konflikte záujmov. Takéto situácie ale nebude možné úplne vylúčiť.

Z tohto dôvodu sa ustanovuje pre funkcionárov územnej samosprávy osobitná povinnosť oznámiť počas schôdze obecného zastupiteľstva resp. zastupiteľstva samosprávneho kraja, na ktorej vystúpia v rozprave alebo predložia návrh, že na veci, o ktorej sa rozhoduje, majú osobný záujem.

K § 7 až 11

V predmetných ustanoveniach sa upravuje konanie vo veciach ochrany verejného záujmu pri výkone funkcií funkcionárov územnej samosprávy. Toto konanie bude uskutočňovať komisia obce pre ochranu verejného záujmu alebo komisia samosprávneho kraja pre ochranu verejného záujmu. Konanie sa začne buď z vlastného podnetu týchto komisií alebo na návrh oprávnených subjektov vymenovaných v § 7 ods. 1. Konanie sa bude môcť začať len z taxatívne určených dôvodov (ide o dôvody súvisiace s dodržiavaním osobitných povinností a obmedzení ustanovených spomínaným ústavným zákonom a kontrolných zistení, ktoré vzniknú na základe mechanizmov tohto zákona).

V § 8 sa ustanovujú oprávnenia a povinnosti komisie obce resp. samosprávneho kraja, ktoré môže resp. musí uplatniť v konaní. Konanie na úrovni komisie obce resp. komisie samosprávneho kraja vyústi do spracovania písomnej správy pre obecné zastupiteľstvo resp. zastupiteľstvo samosprávneho kraja, ktorej súčasťou bude aj stanovisko komisie k predmetnej

veci (§ 9 ods. 1). Zároveň sa ustanovuje spôsob prijímania stanoviska komisie obce alebo samosprávneho kraja k predmetnému návrhu (k jeho schváleniu sa bude vyžadovať súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých členov komisie; ak komisia uznesenie neschváli, konanie sa zastaví). V ustanovení § 9 odsek 2 sa ustanovujú obligatórne súčasti stanoviska komisie obce resp. komisie samosprávneho kraja.. V osobitných prípadoch bude môcť byť súčasťou stanoviska komisie aj návrh na odvolanie z funkcie (§9 ods. 3), ktorý bude predstavovať sankciu za porušenie zákonných povinností a obmedzení (takúto sankciu nie je možné formulovať vo vzťahu k funkcionárom územnej samosprávy priamo voleným obyvateľmi obce alebo samosprávneho kraja).

O návrhu komisie obce alebo samosprávneho kraja bude rozhodovať s konečnou platnosťou obecné zastupiteľstvo resp. zastupiteľstvo samosprávneho kraja nadpolovičnou väčšinou všetkých svojich členov (§ 10).

V § 11 sa ustanovujú podmienky právoplatnosti a vykonateľnosti rozhodnutia vo veciach ochrany verejného záujmu. Rozhodnutie sa stane právoplatné dňom doručenia dotknutému funkcionárovi územnej samosprávy.

Osobitným spôsobom sa upravuje vykonateľnosť rozhodnutia v prípadoch, ak jeho súčasťou bude aj povinnosť zanechať funkciu, zamestnanie alebo činnosť, ktorá bola v predmetnom rozhodnutí označená ako rozporná.

K § 12

V záujme toho, aby nedošlo k problémom v interpretácii sa výslovne ustanovuje, kedy budú funkcionári územnej samosprávy povinní prvýkrát splniť povinnosť podľa § 3.

K čl. II:

K bodu 1:

Spresňuje poznámka pod čiarou odkazom na ústavný zákon o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných činiteľov, ktorý upravuje ďalšie prípady nezlučiteľnosti funkcií.

K bodu 2:

V nadväznosti na úpravu postavenia komisie samosprávneho kraja pre ochranu verejných záujmov a jej právomocí podľa zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií funkcionárov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa navrhuje ustanoviť obligatórne zriaďovanie tejto komisie.

K čl. III:

K bodu 1:

Spresňuje poznámka pod čiarou odkazom na ústavný zákon o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných činiteľov, ktorý upravuje ďalšie prípady nezlučiteľnosti funkcií.

K bodu 2:

Z rovnakých dôvodov ako v prípade komisie obce (čl. I bod 1.) sa navrhuje obligatórne zriaďovanie komisie samosprávneho kraja pre ochranu verejných záujmov.

K čl. IV:

Nadobudnutie účinnosti tohto návrhu zákona sa navrhuje od 1. marca 2003.

Doložka zlučiteľnosti návrhu zákona s právom Európskej únie

1. Navrhovateľ zákona: Skupina poslancov Národnej rady Slovenskej republiky

2. Názov návrhu zákona: Návrh zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií funkcionárov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov

3. V práve Európskej únie je problematika návrhu zákona upravená:

- v článku 6 Európskej dohody o pridružení uzatvorenej medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na strane jednej a Slovenskou republikou na strane druhej podpísanej v Luxemburgu 4. októbra 1993,
- v článku 6 ods. 2 Zmluvy o Európskej únii podpísanej v Maastrichte 9. februára 1992 v znení Amsterdamskej zmluvy.

4. Návrh zákona svojou problematikou:

Nepatrí medzi prioritné oblasti aproximácie práva uvedené v čl. 70 Európskej dohody o pridružení ani medzi priority odporúčané v Príprave asociovaných krajín strednej a východnej Európy na integráciu do vnútorného trhu Európskej únie (Biela kniha)

5. Charakteristika právnych noriem Európskej únie:

- Podľa čl. 6 Európskej dohody o pridružení rešpektovanie demokratických zásad a ľudských práv zakotvených v Helsinskom Záverečnom akte a Parížskej charte pre novú Európu, ako aj zásad trhovej ekonomiky podnecuje domácu a zahraničnú politiku zmluvných strán a vytvára podstatné prvky súčasného pridruženía.
- Podľa čl. 6 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii je únia založená na zásadách slobody, demokracie, právneho štátu a rešpektovaní ľudských práv a základných slobôd, zásadách, ktoré sú spoločné členským štátom. Podľa čl. 6 ods. 2 únia rešpektuje základné ľudské práva, ako ich zaručuje Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd podpísaný v Ríme 4. novembra 1950 a ktoré vyplývajú z ústavných tradícií členských štátov ako základné princípy práva Spoločenstva.

6. Vyjadrenie stupňa kompatibility s právom Európskej únie: úplná

**Ministerstvo financií SR
Odbor štátneho rozpočtu**

**Národná rada
Slovenskej republiky**

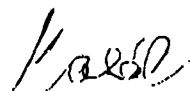
Bratislava 26.4.2002

VEC: Stanovisko odboru štátneho rozpočtu k rozpočtovým dôsledkom návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií funkcionárov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov /predkladá p. poslanec Orozs/

V „Dôvodovej správe“ predloženého návrhu sa konštatuje, že „Aplikácia tohto zákona v praxi si nevyžiada zvýšené nároky na štátny rozpočet ani požiadavky na nové pracovné sily. Určité náklady súvisiace s organizačným, personálnym a administratívnym zabezpečením úloh vyplývajúcich z aplikácie tohto zákona v praxi je potrebné očakávať vo vzťahu k rozpočtom obcí a samosprávnych krajov. Tieto náklady by ale mali byť kompenzované pozitívnym dopadom zákona na ochranu verejného záujmu pri výkone funkcií funkcionárov územnej samosprávy.“

Odbor štátneho rozpočtu sa s uvedeným konštatovaním stotožňuje.

Odbor štátneho rozpočtu sa v tejto etape pripomienkovania nevyjadruje k legislatívnej a obsahovej stránke predloženého návrhu.



Ing. Miloš Nosál, CSc.
riaditeľ odboru štátneho rozpočtu